

Utbildningsdepartementet

Ändrade regler om introduktionsperiod och legitimation för lärare och förskollärare

---

Sammanfattning

I promemorian föreslås ändringar i skollagen (2010:800), lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800) och förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare (behörighetsförordningen).

Skollagen föreslås ändras så att legitimation ska kunna meddelas direkt efter en lärar- eller förskollärarexamen. En genomförd introduktionsperiod och kravet på lämplighet att bedriva undervisning ska alltså inte längre vara ett villkor för legitimation. I stället ska en huvudman som anställer en lärare eller förskollärare som har en behörighetsgivande examen som huvudregel vara skyldig att se till att läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande, om inte läraren eller förskolläraren tidigare har genomfört en sådan period. Detta innebär att även om en introduktionsperiod inte längre ska vara ett krav för legitimation så ska en lärare eller förskollärare genomföra en introduktionsperiod av motsvarande omfattning som i dag. Perioden ska som huvudregel omfatta minst ett läsår eller motsvarande inom undervisning som i huvudsak svarar mot lärarens eller förskollärarens examen.

Av behörighetsförordningen framgår att läraren eller förskolläraren under sin introduktionsperiod ska få stöd av en mentor. Mentorn ska vara legitimerad lärare eller förskollärare. Rektorn eller förskolechefen ska se till att det finns en plan för den nya lärarens eller förskollärarens introduktionsperiod. Dessa bestämmelser bör gälla även i fortsättningen. Det ska tydliggöras att den som utses till mentor ska ha tillräcklig erfarenhet för uppgiften.

Huvudmannens skyldighet att se till att lärare och förskollärare genomför en introduktionsperiod ska inte gälla lärare eller förskollärare som idag kan meddelas legitimation utan att behöva uppfylla kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighet att bedriva undervisning.

Förslagen föreslås träda i kraft den 15 maj 2014.

Innehållsförteckning

1	Författningsförslag	3
1.1	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	3
1.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)	6
1.3	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare	7
2	Det nuvarande systemet	14
3	Legitimation och introduktionsperiod för lärare och förskollärare .	16
4	Följändringar	19
5	Ikraftträdande	21
6	Konsekvenser	22
7	Författningskommentar	24
7.1	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)	24
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)	26

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800) dels att 2 kap. 16 och 16 b §§ ska ha följande lydelse, dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 2 kap. 22 a §, samt närmast före 2 kap. 22 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 16 §¹

Statens skolverk ska efter ansökan meddela legitimation till en lärare eller förskollärare som

1. har behörighetsgivande examen,

2. med tillfredsställande resultat har genomfört en introduktionsperiod om minst ett läsår eller motsvarande på heltid inom undervisning som i huvudsak svarar mot examen, och

3. i övrigt är lämplig att bedriva undervisning.

Introduktionsperioden enligt första stycket 2 ska i stället vara en termin eller motsvarande på heltid om läraren

1. har en examen på forskarnivå eller motsvarande utländsk examen, och

2. har undervisat som lärare vid ett universitet, vid en högskola, inom skolväsendet eller inom motsvarande utbildning i Sverige eller i ett annat land.

Skolverket ska efter en ansökan som avses i första stycket eller en ny ansökan komplettera en lärares eller förskollärares legitimation med behörighet utöver behörighet som följer av en examen som anges i första stycket 1, om han eller

Statens skolverk ska efter ansökan meddela legitimation till en lärare eller förskollärare som har behörighetsgivande examen.

Skolverket ska efter en ansökan som avses i första stycket eller en ny ansökan komplettera en lärares eller förskollärares legitimation med behörighet utöver behörighet som följer av en examen som anges i första stycket, om han eller

¹ Senaste lydelse 2013:823.

hon med tillfredsställande resultat har gått ytterligare behörighetsgrundande utbildning. Detta gäller oavsett när utbildningen har slutförts. På motsvarande sätt ska Skolverket komplettera legitimationen med ytterligare behörighet om läraren eller förskolläraren på annan grund ska anses ha sådan behörighet.

Lärarens eller förskollärarens behörighet att bedriva undervisning i skolväsendet ska anges på legitimationen.

hon med tillfredsställande resultat har gått ytterligare behörighetsgrundande utbildning. Detta gäller oavsett när utbildningen har slutförts. På motsvarande sätt ska Skolverket komplettera legitimationen med ytterligare behörighet om läraren eller förskolläraren på annan grund ska anses ha sådan behörighet.

16 b §²

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om introduktionsperioden och lämplighetsprövningen enligt 16 § första stycket 2 och 3.

Regeringen får meddela föreskrifter om att legitimation får meddelas trots att *kraven* i 16 § första *eller andra* stycket inte är *uppfyllda* när det gäller *lärare med lång erfarenhet av undervisning i skolväsendet, lärare som bedriver undervisning i dans, teater eller rörelse och drama samt lärare som genom en behörighetsförklaring är behöriga för ett visst slag av anställning*. En sådan legitimation får kompletteras med behörighet enligt 16 § *tredje* stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter i samband med ansökan om legitimation och komplettering av legitimation.

Regeringen får meddela föreskrifter om att legitimation får meddelas trots att *kravet* i 16 § första stycket inte är *uppfyllt* när det gäller *lärare som genom en behörighetsförklaring är behöriga för ett visst slag av anställning*. En sådan legitimation får kompletteras med behörighet enligt 16 § *andra* stycket.

Introduktionsperiod

22 a §

En huvudman som har anställt en lärare eller förskollärare som har behörighetsgivande examen ska se till att läraren eller förskolläraren i omedelbar anslutning till att anställningen påbörjas genomför en introduktionsperiod inom undervisning som i huvudsak svarar mot lärarens eller förskol-

² Senaste lydelse 2013:823.

lärarens examen, om inte läraren eller förskolläraren tidigare har genomfört en sådan introduktionsperiod.

Första stycket gäller inte lärare och förskollärare som anställs för att med stöd av 18 § bedriva viss undervisning utan att vara behörig enligt 13 §. Om läraren eller förskolläraren inom samma anställning övergår till att bedriva undervisning som han eller hon är behörig för, ska dock huvudmannen se till att läraren eller förskolläraren genomför en sådan introduktionsperiod som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om introduktionsperioden och om undantag från första stycket.

Denna lag träder i kraft den 15 maj 2014.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

dels att 35 § ska upphöra att gälla,

dels att 34 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som

1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och

2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare eller med arbetsuppgifter som liknar undervisning inom skolväsendet.

En lärare eller förskollärare som avses i första stycket ska till en ansökan om legitimation föga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke 2. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.

34 §³

Huvudmannens skyldighet enligt 2 kap. 22 a § i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som

1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och

2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare eller med arbetsuppgifter som liknar undervisning inom skolväsendet.

Denna lag träder i kraft den 15 maj 2014.

³ Senaste lydelse 2013:824.

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare⁴

dels att 4 kap. 1–6 §§ och punkterna 4, 6, 12, 14 och 16 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 4 kap. 7–10, 12 och 13 §§ ska betecknas 4 kap. 1–6 §§,

dels att 1 kap. 1 §, de nya 4 kap. 2 och 6 §§ samt punkterna 5, 7, 8, 11, 13 och 15 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före den nya 4 kap. 1 § ska lyda ”Förfarandet i ärenden om legitimation”,

dels att rubriken närmast före 4 kap. 12 § ska sättas närmast före den nya 4 kap. 5 §,

dels att det i förordningen ska införas ett nytt kapitel, 5 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §⁵

I denna förordning finns det i anslutning till skollagen (2010:800) bestämmelser om vad som krävs för att en lärare eller förskollärare ska vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet och andra bestämmelser om behörighet för lärare.

Förordningen innehåller även bestämmelser om legitimation för lärare och förskollärare i skolväsendet och om undantag från vissa krav i skollagen.

Förordningen innehåller även bestämmelser om legitimation och *introduktionsperiod* för lärare och förskollärare i skolväsendet och om undantag från vissa krav i skollagen.

4 kap.

2 §

Ligger ett bevis över utländsk lärar- eller förskolläraryr utbildning till grund för ansökan om legitima-

Ligger ett bevis över utländsk lärar- eller förskolläraryr utbildning till grund för ansökan om legitima-

⁴ Senaste lydelse av förordningens rubrik 2013:532
tidigare 4 kap. 5 § 2011:685
tidigare 4 kap. 10 § 2013:830
tidigare 4 kap. 12 § 2013:532

punkt 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna 2012:497
punkt 6 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna 2012:497.

⁵ Senaste lydelse 2013:830.

tion ska Statens skolverk inhämta ett yttrande från *Högskolverket* innan ärendet avgörs.

tion ska Statens skolverk inhämta ett yttrande från *Universitets- och högskolerådet* innan ärendet avgörs.

Statens skolverk får meddela föreskrifter om

- *introduktionsperioden,*
- *kompetensprofiler som anger vad som krävs för att bedömas som lämplig att bedriva undervisning enligt 2 kap. 16 § skollagen (2010:800),*
- elektronisk överföring av en ansökan som avses i 7 § och om elektronisk signatur, och
- ansökningsförfarandet i övrigt när det gäller legitimation och komplettering av legitimation.

6 §⁶

Statens skolverk får meddela föreskrifter om

- elektronisk överföring av en ansökan som avses i 1 § och om elektronisk signatur, och
- ansökningsförfarandet i övrigt när det gäller legitimation och komplettering av legitimation.

5 kap. Introduktionsperiod

Mentor och plan för genomförande av introduktionsperioden

1 §

Läraren eller förskolläraren ska få stöd av en mentor under sin introduktionsperiod.

Mentorn ska vara legitimerad lärare eller legitimerad förskollärare och ha tillräcklig erfarenhet för uppgiften.

2 §

Rektorn eller förskolechefen ska se till att det finns en plan för introduktionsperioden.

Introduktionsperiodens längd

3 §

Introduktionsperioden ska vara minst ett läsår eller motsvarande på heltid om anställningen

1. *inte är tidsbegränsad, eller*
2. *är tidsbegränsad och anställ-*

⁶ Senaste lydelse av tidigare 4 kap. 13 § 2013:532.

ningstiden är minst ett år.

Introduktionsperioden ska i stället vara en termin eller motsvarande på heltid om läraren

1. har en examen på forskarnivå eller motsvarande utländsk examen, och

2. har undervisat som lärare vid ett universitet, vid en högskola, inom skolväsendet eller inom motsvarande utbildning i Sverige eller i ett annat land.

Om anställningen är tidsbegränsad och anställningstiden är kortare än ett år ska introduktionsperioden enligt första eller andra stycket reduceras i motsvarande mån.

Undantag från introduktionsperioden

4 §

Huvudmannens skyldighet enligt 2 kap. 22 a § skollagen (2010:800) gäller inte

1. lärare eller förskollärare vars anställning är tidsbegränsad om anställningstiden är högst trettio dagar, och

2. lärare eller förskollärare som har meddelats legitimation på grund av bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning.

Första stycket 1 gäller inte om läraren eller förskolläraren har flera anställningar som följer på varandra hos samma huvudman.

5 §

En lärare eller förskollärare som avses i 2 kap. 35 § och som har tjänstgjort i huvudsak som fritidspedagog eller inom ramen för sin nya behörighet under minst ett läsår eller motsvarande på heltid ska genom denna tjänstgöring anses ha genomfört en introduktionsperiod. För denna tjänstgöring gäller inte 1 och 2 §§.

Bemyndigande

6 §

Statens skolverk får meddela föreskrifter om introduktionsperioden.

5.⁷ Bestämmelserna i 4 kap. 12 § gäller inte för ansökan om legitimation av en lärare eller förskollärare som avses i 34 § lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).

7.⁸ En lärare eller förskollärare som efter den 30 juni 2011 men före den 1 juli 2018 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket eller Universitets- och högskolerådet ska anses ha genomfört en introduktionsperiod, om han eller hon har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare före den 31 mars 2012.

En lärare eller förskollärare som avses i första stycket ska till en ansökan om legitimation föga ett yttrande eller intyg över tjänstgöring enligt samma stycke. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.

Det som anges i 4 kap. 1–5 §§ gäller inte en lärare eller förskollärare som avses i första och andra styckena.

Första-tredje styckena gäller inte lärare eller förskollärare som omfattas av 35 § lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).

8.⁹ Trots det som anges i 4 kap. 2 § första stycket andra meningen får en lärare eller förskollärare som saknar legitimation vara mentor, om han eller hon har avlagt

5. Bestämmelserna i 4 kap. 5 § gäller inte för ansökan om legitimation av en lärare eller förskollärare som avses i 34 § lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).

Det som anges i 5 kap. 1 och 2 §§ gäller inte en lärare eller förskollärare som avses i första stycket.

8. Trots det som anges i 5 kap. 1 § andra stycket får en lärare eller förskollärare som saknar legitimation vara mentor, om han eller hon har avlagt behörighetsgivande

⁷ Senaste lydelse 2012:497.

⁸ Senaste lydelse 2012:915.

⁹ Senaste lydelse 2012:915.

behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket eller Universitets- och högskolerådet.

Detta gäller dock bara om han eller hon har *börjat att vara mentor* för läraren eller förskolläraren före den 1 december 2013.

11.¹⁰ *Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3* skollagen (2010:800) gäller inte lärare som är anställda som lärare i skolväsendet den 1 december 2013 och som undervisar huvudsakligen i ämnet eller ämnena dans, teater eller rörelse och drama och som

a) har en examen från en högskoleutbildning som varit avsedd att i det eller de ämnena ge kompetens för yrkesverksamhet som pedagog i skolväsendet eller en motsvarande utländsk examen,

b) har avlagt ämneslärarexamen enligt 23 och 24 §§ samt 27 eller 28 § förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar lärar- eller en förskollärarexamen, och

c) har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare i skolväsendet eller med arbetsuppgifter som liknar undervisning inom skolväsendet.

En lärare som avses i första stycket ska till en ansökan om legitimation foga ett yttrande eller intyg över tjänstgöringen enligt andra stycket c. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn vid den eller de skolor där läraren har tjänstgjort eller, om det är fråga om en anställning där arbetsuppgifterna liknar undervisning inom skolväsendet, av arbetsgivaren.

Om ett yttrande eller intyg enligt första stycket inte kan ges in, ska läraren i stället ge in en utredning som visar att han eller hon uppfyller kravet i första stycket c.

examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket eller Universitets- och högskolerådet.

Detta gäller dock bara om han eller hon *påbörjat mentorskapet* för läraren eller förskolläraren före den 1 juni 2014.

11. *Huvudmannens skyldighet enligt 2 kap. 22 a §* skollagen (2010:800) gäller inte lärare som är anställda som lärare i skolväsendet den 1 december 2013 och som undervisar huvudsakligen i ämnet eller ämnena dans, teater eller rörelse och drama och som

¹⁰ Senaste lydelse 2013:830.

13.¹¹ *Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 2 och 3 skollagen (2010:800) gäller inte lärare och förskollärare som är anställda i skolväsendet den 1 december 2013 och som*

a) har arbetat i skolväsendet i en eller flera anställningar som lärare under sammanlagt minst åtta läsår eller motsvarande under de senaste 15 åren före såväl den 1 juli 2015 som den dag då ansökan om legitimation kom in till Statens skolverk, och

b) har avlagt lärar- eller förskollärarexamen enligt 19, 20, 21, 22, 25, 26, 27 eller 28 § förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar lärar- eller en förskollärarexamen.

En lärare eller förskollärare som avses i första stycket ska till en ansökan om legitimation foga ett yttrande eller intyg över tjänstgöringen enligt andra stycket a. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn eller förskolechefen vid den eller de skolor eller förskolor där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort.

Om ett yttrande eller intyg enligt första stycket inte kan ges in, ska läraren i stället ge in en utredning som visar att han eller hon uppfyller kravet i första stycket a.

15.¹² *Kraven i 2 kap. 16 § första stycket 1 och 3 skollagen (2010:800) gäller inte lärare som genom behörighetsförklaring enligt skolförordningen (1971:235) har förklarats behöriga för visst slag av anställning.*

Om en lärare som avses i första stycket har arbetat i skolväsendet sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare, gäller inte heller kravet i 2 kap. 16 § första stycket 2 skollagen.

En lärare som avses i andra stycket ska till en ansökan om

13. *Huvudmannens skyldighet enligt 2 kap. 22 a § skollagen (2010:800) gäller inte lärare och förskollärare som är anställda i skolväsendet den 1 december 2013 och som*

15. *Kravet i 2 kap. 16 § första stycket skollagen (2010:800) gäller inte lärare som genom behörighetsförklaring enligt skolförordningen (1971:235) har förklarats behöriga för visst slag av anställning.*

¹¹ Senaste lydelse 2013:830.

¹² Senaste lydelse 2013:830.

legitimation föga ett yttrande eller intyg över tjänstgöringen enligt samma stycke. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller av rektorn vid den eller de skolor där läraren har tjänstgjort.

Denna förordning träder i kraft den 15 maj 2014.

2 Det nuvarande systemet

Enligt nuvarande reglering måste en lärare eller förskollärare som huvudregel ha medverkat i skol- eller förskoleverksamhet i flera sammanhängande perioder innan han eller hon kan få en anställning som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning. Han eller hon ska dels ha deltagit i den verksamhetsförlagda delen av lärar- eller förskollärarytbildningen, dels ha utfört en s.k. introduktionsperiod efter att han eller hon har fått sin examen.

År 2011 infördes fyra nya lärar- och förskollärarytsexamina, grundlärarytsexamen, ämneslärarytsexamen, yrkeslärarytsexamen och förskollärarytsexamen. I högskoleförordningens examenbeskrivningar anges vilka krav på kunskaper och förmågor en lärare eller förskollärare ska uppfylla för att få examen. I centrum för de nya examina står krav på såväl pedagogisk skicklighet som gedigna ämneskunskaper. Dessa krav nås genom både teoretiska och verksamhetsförlagda utbildningsdelar. Dessa delar ska tillsammans bilda en helhet där teori och praktik knyts ihop. Att verksamhetsförlagd utbildning ska ingå i ovan nämnda examina är reglerat i högskoleförordningen (1993:100).

Huvudregeln i skollagen (2010:800) är att endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning och endast den som är legitimerad och behörig får bedriva undervisning och sätta betyg ensam (2 kap. 13 och 20 §§ samt 3 kap. 16 § skollagen). De krav som uppställs för att Statens skolverk efter ansökan ska kunna meddela legitimation till en lärare eller förskollärare är att han eller hon har en behörighetsgivande examen och med tillfredsställande resultat har genomfört en introduktionsperiod om minst ett läsår eller motsvarande på heltid inom undervisning som i huvudsak svarar mot examen och i övrigt anses vara lämplig att bedriva undervisning (2 kap. 16 § första stycket). Om läraren har en examen på forskarnivå eller motsvarande utländsk examen och har undervisat vid ett universitet, vid en högskola, inom skolväsendet eller inom motsvarande utbildning i Sverige eller i ett annat land ska introduktionsperioden i stället vara en termin eller motsvarande på heltid (2 kap. 16 § andra stycket). Skolverket ska efter ansökan komplettera en lärares eller förskollärares legitimation med ytterligare behörighet, om han eller hon med tillfredsställande resultat gått ytterligare behörighetsgrundande utbildning (2 kap. 16 § tredje stycket).

Regleringen i skollagen kompletteras av bestämmelser i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare (behörighetsförordningen). Av förordningen framgår följande när det gäller introduktionsperioden.

En huvudman som har anställt en lärare eller förskollärare som önskar genomföra en introduktionsperiod för att kunna ansöka om legitimation ska se till att läraren eller förskolläraren får genomföra denna (4 kap. 1 §). Läraren eller förskolläraren ska under sin introduktionsperiod få stöd av en mentor som ska vara legitimerad lärare eller legitimerad förskollärare. Rektorn eller förskolechefen ska se till att det finns en plan för introduktionsperioden (4 kap. 2 §).

En fritidspedagog eller motsvarande som har avlagt en examen som är avsedd enbart för arbete i fritidshem är behörig att som lärare eller förskollärare undervisa i skolväsendet om han eller hon genom att ha kompletterat sin utbildning har fått kunskaper och förmågor som motsvarar en utbildning som ger sådan behörighet. Behörigheten omfattar bara den eller de skolformer, årskurser, ämnen eller ämnesområden som den motsvarande utbildningen ger behörighet att undervisa i (2 kap. 35 §). Om en sådan lärare eller förskollärare har tjänstgjort i huvudsak som fritidspedagog eller motsvarande och om han eller hon har tjänstgjort i huvudsak som fritidspedagog eller inom ramen för sin nya behörighet under minst ett läsår eller motsvarande på heltid ska denna tjänstgöring betraktas som genomförd introduktionsperiod (4 kap. 4 §).

En lärare eller förskollärare ska till ansökan om legitimation foga ett yttrande eller intyg över tjänstgöringen. Yttrandet eller intyget ska ha utfärdats av huvudmannen eller rektorn vid den eller de skolor där läraren har tjänstgjort. Av yttrande ska det framgå om läraren eller förskolläraren bedöms lämplig att bedriva undervisning (4 kap. 5 §).

I lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800) finns övergångsbestämmelser för vissa lärare och förskollärare med äldre utbildning. Där framgår bl.a. att kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighet att undervisa inte gäller för lärare eller förskollärare som före den 1 juli 2011 har avlagt en behörighetsgivande examen eller fått ett behörighetsbevis från dåvarande Högskoleverket (34 §). Ett behörighetsbevis är ett bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning som ensam eller tillsammans med yrkeslivserfarenhet motsvarar behörighetsgivande utbildning. Dessa lärare eller förskollärare ska ha arbetat minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare i skolväsendet eller i verksamhet eller med arbetsuppgifter som liknar undervisning inom skolväsendet. Lärarna eller förskollärarna ska också till en ansökan om legitimation foga ett yttrande eller ett intyg över tjänstgöringen utfärdat av huvudmannen eller rektorn eller av förskolechefen där läraren eller förskolläraren har tjänstgjort. Om det gäller en anställning där arbetsuppgifterna liknar undervisning inom skolväsendet ska intyget eller yttrande lämnas av arbetsgivaren.

Den 1 december 2013 trädde vissa ändringar i bestämmelserna om legitimation och behörighet i skollagen i kraft. Ändringarna innebär bl.a. att det har införts ett bemyndigande i 2 kap. 16 b § skollagen för regeringen att meddela föreskrifter om att legitimation får meddelas trots att kraven på en behörighetsgivande examen, introduktionsperiod och lämplighet att bedriva undervisning inte är uppfyllda när det gäller vissa lärare och förskollärare. Detta gäller lärare och förskollärare med lång erfarenhet av undervisning i skolväsendet, lärare som bedriver undervisning i dans, teater eller rörelse och drama samt lärare som genom en behörighetsförklaring är behöriga för ett visst slag av anställning. En behörighetsförklaring är en förklaring som dåvarande Skolöverstyrelsen kunde meddela enligt den numera upphävda skolförordningen (1971:235), om det förelåg särskilda skäl. En sådan förklaring innebär att en person som inte uppfyllde villkor för behörighet som gällde för ett

visst slag av tjänst som lärare, ändå skulle anses vara behörig till sådant slag av tjänst.

Med stöd av det nya bemyndigandet i skollagen har regeringen beslutat om ändringar i behörighetsförordningen som trädde i kraft den 1 december 2013. Ändringarna innebär bl.a. att det har införts nya övergångsbestämmelser för vissa lärare och förskollärare som är anställda i skolväsendet den 1 december 2013. Sådana lärare och förskollärare undantas från de krav på genomförd introduktionsperiod och lämplighet som ställs upp i skollagen för att legitimation som lärare eller förskollärare ska meddelas. Detta gäller om läraren eller förskolläraren dels har arbetat i skolväsendet i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare under sammanlagt minst åtta läsår eller motsvarande under de senaste 15 åren före såväl den 1 juli 2015 som den dag då ansökan om legitimation kom in till Statens skolverk, dels har avlagt behörighetsgivande examen enligt bestämmelser i förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildningar för vidareutbildning av lärare och förskollärare som saknar lärar- eller förskolläraryxamen (VAL-förordningen) (punkt 13). Även lärare som undervisar huvudsakligen i ämnet eller ämnena dans, teater eller rörelse och drama ska undantas från kravet på introduktionsperiod och lämplighet, om de dels har en examen från en högskoleutbildning som varit avsedd att i det eller de aktuella ämnena ge kompetens för yrkesverksamhet som pedagog i skolväsendet, dels har avlagt ämneslärarexamen enligt bestämmelserna i VAL-förordningen samt har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare i skolväsendet eller med arbetsuppgifter som liknar undervisning inom skolväsendet (punkt 11). Lärare som genom en behörighetsförklaring enligt skolförordningen (1971:235) har behörighet för ett visst slag av anställning undantas också från kravet på introduktionsperiod, om läraren har arbetat i skolväsendet under sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande tid i en eller flera anställningar som lärare (punkt 15). De lärare eller förskollärare som omfattas av nu nämnda övergångsbestämmelser ska, vid ansökan om legitimation, lämna ett intyg från huvudmannen, rektorn eller förskolechefen, som visar att han eller hon uppfyller kraven för undantag när det gäller genomförd introduktionsperiod.

3 Legitimation och introduktionsperiod för lärare och förskollärare

Förslag: Regleringen i skollagen ska ändras så att legitimation efter ansökan ska meddelas till en lärare eller förskollärare som har en behörighetsgivande examen. Det ska alltså inte längre vara ett krav att en lärare eller förskollärare har genomfört en introduktionsperiod och i övrigt bedöms lämplig att bedriva undervisning för att legitimation ska kunna meddelas.

Det ska i stället uppställas krav i skollagen på att en huvudman som har anställt en lärare eller förskollärare som har en behörighetsgivande examen ska se till att läraren eller förskolläraren i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande genomför en introduktionsperiod inom undervisning som i huvudsak motsvarar hans eller hennes examen, om inte läraren eller förskolläraren tidigare har genomgått en sådan introduktionsperiod. Detta ska dock inte gälla om läraren eller förskolläraren anställs för att bedriva viss undervisning som han eller hon inte är behörig för. Om läraren eller förskolläraren inom samma anställning övergår till att bedriva undervisning för vilken han eller hon är behörig ska dock huvudmannen se till att läraren eller förskolläraren får en introduktionsperiod.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om introduktionsperioden och om undantag från huvudregeln om introduktionsperiod.

Skälen för förslaget

Färre villkor för legitimation

Som framgår av avsnitt 2 har ändringar i skollagen (2010:800) trätt i kraft den 1 december 2013. De innebär bl.a. att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om att legitimation får meddelas trots att kraven på behörighetsgivande examen, introduktionsperiod och lämplighet inte är uppfyllda. Detta gäller lärare och förskollärare med lång erfarenhet av undervisning i skolväsendet, lärare som bedriver undervisning i dans, teater eller rörelse och drama samt lärare med en behörighetsförklaring från Skolöverstyrelsen. Till grund för vissa av dessa ändringar ligger en inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) utarbetad promemoria som upprättades den 5 april 2013 (U2013/2230/S). Vid remissbehandlingen av denna promemoria framkom synpunkter om praktiska tillämpningsproblem när det gäller kravet att en introduktionsperiod om minst ett år ska ha genomförts för att legitimation ska kunna meddelas till en lärare eller förskollärare. Som framgår av avsnitt 2 är huvudregeln i skollagen att endast den som är legitimerad kan anställas utan tidsbegränsning. Detta medför att nyutexaminerade lärare och förskollärare är hänvisade till tidsbegränsade anställningar. Det kan innebära svårigheter för lärare och förskollärare att få en anställning i skolväsendet direkt efter sin examen. Trots en väl genomförd utbildning kan det alltså uppstå en situation där lärare och förskollärare inte har möjlighet att inom rimlig tid få sin legitimation. Kravet på en introduktionsperiod får inte leda till att det dröjer alltför länge innan en lärare eller en förskollärare med behörighetsgivande examen kan få legitimation. Om nyutexaminerade lärare och förskollärare har svårigheter att få en anställning kan emellertid skollagens krav i förlängningen leda till en sådan tidsförlust. Det finns en risk för att detta problem kan utgöra ett hinder att välja lärar- eller förskolläraryrket.

En lärares eller förskollärares lämplighet bedöms under lärarutbildningen. I högskoleförordningens examensbeskrivningar anges vilka krav

på kunskaper och förmågor en lärare eller förskollärare ska uppfylla för att få examen. I centrum för de nya examina står krav på såväl pedagogisk skicklighet som gedigna ämneskunskaper. Dessa krav nås genom både teoretiska och verksamhetsförlagda utbildningsdelar. Respektive högskola eller universitet ansvarar för att pröva om studenten uppfyller kraven i examensbeskrivningarna och därmed kan få examen.

I budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utgiftsområde 16) har regeringen uttalat att den avser att återkomma till riksdagen med ett förslag om att genomförd introduktionsperiod för lärare och förskollärare framöver inte ska vara ett krav för att kunna få legitimation. I samma proposition har regeringen aviserat att regeringen avser att särskilt granska kvaliteten inom de verksamhetsförlagda delarna av lärar- och förskollärarytbildningarna. Regeringen har i samma proposition också aviserat att det ska utredas hur en förtydligad bedömning av studentens prestationer under den verksamhetsförlagda utbildningen med en flergradig betygsskala ska kunna utformas och hur en sådan förändring skulle kunna genomföras. Detta för att ytterligare motivera studenter, lärosäten och skolor att prioritera arbetsinsatser kopplade till dessa delar av utbildningarna. Regeringen har i propositionen även föreslagit att krav på att den som antas till utbildning som leder till en förskolläraryrket ska få ställas i en försöksverksamhet vid vissa statliga universitet och högskolor. Nämda åtgärder och förslag till förändringar innebär sammantaget att behovet av en bedömning av lärarens eller förskollärarens lämplighet under introduktionsperioden kan förväntas minska.

Även om kravet på en introduktionsperiod innebär en kvalitetssäkring av lärarens eller förskollärarens lämplighet för yrket, så bedöms de negativa effekterna av kravet väga tyngre. Mot denna bakgrund föreslås att legitimation ska kunna meddelas direkt efter en lärar- eller förskolläraryrketsexamen. Den föreslagna förändringen innebär att bedömningen av lärarna eller förskollärarna kommer att vara gedigen även framöver, men att det kan bli lättare för dem att få en anställning direkt efter examen.

Krav på introduktionsperiod för nyanställda

Även om det föreslås att en introduktionsperiod inte längre ska vara ett krav för legitimation är det viktigt att en lärare eller förskollärare får stöd av en erfaren mentor när han eller hon påbörjar sin första anställning i yrket. En huvudman som har anställt en lärare eller en förskollärare som har en behörighetsgivande examen bör därför som huvudregel vara skyldig att se till att läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod inom undervisning som i huvudsak motsvarar hans eller hennes examen i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande, om inte läraren eller förskolläraren tidigare har genomfört en sådan period.

Eftersom introduktionsperioden ska avse undervisning som i huvudsak motsvarar lärarens eller förskollärarens examen bör huvudmannens skyldighet att se till att en nyanställd lärare eller förskollärare genomgår en introduktionsperiod inte gälla om läraren eller förskolläraren anställs för att bedriva viss undervisning som han eller hon inte är behörig för.

Om läraren eller förskolläraren inom samma anställning övergår till att bedriva undervisning för vilken han eller hon är behörig bör dock huvudmannen se till att läraren eller förskolläraren får en introduktionsperiod.

Utgångspunkten bör vara att introduktionsperioden har samma omfattning som idag, dvs. vid en anställning som är ett år eller längre ska perioden omfatta minst ett läsår eller motsvarande inom undervisning som i huvudsak motsvarar examen. Om läraren dels har en examen på forskarnivå eller motsvarande utländsk examen, dels har undervisat som lärare vid ett universitet, vid en högskola, inom skolväsendet eller inom motsvarande utbildning i Sverige eller i ett annat land, bör introduktionsperioden, i likhet med vad som gäller i dag, i stället vara en termin eller motsvarande på heltid.

Om anställningen är tidsbegränsad och kortare än ett år bör introduktionsperioden reduceras i motsvarande mån. En skyldighet för huvudmannen att se till att läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod bör dock inte gälla om läraren eller förskolläraren vikarierar t.ex. endast en eller flera dagar. En rimlig nedersta gräns för när huvudmannen skyldighet att se till att en lärare eller förskollärare genomför en introduktionsperiod bör inträda är om anställningen överstiger en månad. Om anställningstiden är kortare än en månad bör självfallet ändå läraren eller förskolläraren ges det stöd som behövs för att han eller hon ska kunna genomföra sina uppgifter.

Förslaget innebär att en lärare eller förskollärare som genomför en introduktionsperiod fortsättningsvis kommer att vara legitimerad och därmed ansvara för undervisning och i förekommande fall för betygsättning.

Kravet att en huvudman ska vara skyldig att se till att en lärare eller en förskollärare genomför en introduktionsperiod i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande bör regleras i skollagen. Regeringen bör bemyndigas att meddela föreskrifter om introduktionsperioden, t.ex. om dess längd. Kravet på en introduktionsperiod bör dock inte gälla i fråga om de kategorier av lärare och förskollärare som är undantagna från gällande krav på introduktionsperiod (se avsnitt 4). Regeringen bör därför också bemyndigas att meddela föreskrifter om undantag från huvudmannens nu föreslagna skyldighet.

4 Följdändringar

Förslag: Det ska göras ändringar i skollagen och lagen om införande av skollagen till följd av förslagen i avsnitt 3. Bemyndigandet i skollagen för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från kraven på en genomförd introduktionsperiod och lämplighet för att legitimation ska kunna meddelas ska således tas bort. Vidare ska de undantag från nu nämnda krav som är införda i lagen om införande av skollagen ändras så att de i stället avser undantag från den föreslagna skyldigheten för en huvudman som har anställt en lärare eller en förskollärare att se till att

läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande.

Bedömning: Det bör göras ändringar i behörighetsförordningen till följd av de föreslagna ändringarna i skollagen och lagen om införande av skollagen.

Skälen för förslaget

Följändringar i skollagen

Som framgår av avsnitt 2 infördes den 1 december 2013 i 2 kap. 16 b § skollagen ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att legitimation som lärare eller förskollärare får meddelas trots att de krav på behörighetsgivande examen, genomförd introduktionsperiod eller lämplighet att bedriva undervisning som ställs upp i skollagen inte är uppfyllda. Detta gäller i fråga om lärare eller förskollärare med lång erfarenhet av undervisning i skolväsendet, lärare som bedriver undervisning i dans, teater eller rörelse och drama samt lärare som genom en behörighetsförklaring är behörig för ett visst slag av anställning.

Av förarbetena till bemyndigandet framgår att när det gäller lärare och förskollärare med lång erfarenhet av undervisning i skolväsendet och lärare som bedriver undervisning i dans, teater eller rörelse och drama har avsikten varit att undantag endast ska göras från kraven på introduktionsperiod och lämplighet (prop. 2012/13:187 s. 26 f., bet. 2013/14:UbU6, rskr. 2013/14:27). Förslagen i avsnitt 5 innebär att skollagen ska ändras så att det inte längre krävs en introduktionsperiod eller uppställs krav på lämplighet för att en legitimation ska kunna meddelas. Därmed bör bemyndigandet tas bort i dessa delar.

Bemyndigandet bör dock kvarstå i fråga om regeringens möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från kravet på en behörighetsgivande examen för lärare med en behörighetsförklaring från Skolöverstyrelsen. Föreskrifter om ett sådant undantag har regeringen meddelat i punkt 15 i övergångsbestämmelserna till behörighetsförordningen.

Följändringar i lagen om införande av skollagen

Övergångsbestämmelser för vissa lärare med äldre utbildning finns, som nämnts i avsnitt 2, i 34 § lagen om införande av skollagen. Där framgår att kraven på genomförd introduktionsperiod och lämplighet att undervisa inte gäller för en lärare eller en förskollärare som dels före den 1 juli 2011 har avlagt en behörighetsgivande examen eller fått ett behörighetsbevis från dåvarande Högskoleverket, dels har arbetat minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare eller med arbetsuppgifter som liknar undervisning inom skolväsendet. Paragrafen innehåller också vissa bestämmelser som avser yttranden och intyg över nämnda tjänstgöring som ska bifogas en ansökan om legitimation.

Eftersom förslagen i denna promemoria innebär att skollagen ska ändras så att det inte längre krävs en introduktionsperiod eller uppställs krav på lämplighet för att en legitimation ska kunna meddelas bör 34 § lagen om införande av skollagen ändras. I stället för att reglera undantag

från villkor för legitimation bör den reglera undantag från den föreslagna skyldigheten för en huvudman som har anställt en lärare eller en förskollärare att se till att läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande. Ändringen bör alltså innebära att en huvudman som anställer en lärare eller förskollärare som avses i 34 § lagen om införande av skollagen inte är skyldig att tillse att läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod

Konsekvensändringar i behörighetsförordningen

De ändringar som föreslås i skollagen och i lagen om införande av skollagen har till följd att ändringar också behöver göras i behörighetsförordningen. Exempelvis innebär de föreslagna ändringarna att bestämmelsen i 4 kap. 1 § behörighetsförordningen bör utgå. Bestämmelsen i fråga innebär att en huvudman som har anställt en lärare eller förskollärare som önskar att genomföra en introduktionsperiod för att ansöka om legitimation ska se till att läraren eller förskolläraren får genomföra denna. Vidare behövs det inte längre några bestämmelser om att viss dokumentation avseende lärarens tjänstgöring under introduktionsperioden eller annan tjänstgöring som jämföras med genomförd introduktionsperiod ska bifogas ansökan om legitimation. Däremot bör det i behörighetsförordningen reglerade kravet på att en lärare eller förskollärare under sin introduktionsperiod ska få stöd av en mentor behållas. Det bör dock förtydligas att det krävs att en mentor, förutom att vara legitimerad, också ska ha tillräcklig erfarenhet för uppgiften.

Som framgått av avsnitt 3 bör regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om undantag från den i skollagen föreslagna bestämmelsen att en huvudman som har anställt en lärare eller en förskollärare för en månad ska vara skyldig att se till att läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande. De bestämmelser i behörighetsförordningen som innebär att en lärare eller förskollärare under vissa förutsättningar får tillgodoräkna sig en utförd tjänstgöring som en genomförd introduktionsperiod vid en ansökan om legitimation bör således ändras så att bestämmelserna i stället innebär att den föreslagna skyldigheten för huvudmannen att tillse att en lärare eller förskollärare genomför en introduktionsperiod inte gäller nu aktuella lärare.

5 Ikraftträdande

Förslag: De nya bestämmelserna ska träda i kraft den 15 maj 2014.
--

Skälen för förslaget

De nya reglerna om villkor för legitimation bör träda i kraft så snart som möjligt, dvs. den 15 maj 2014. Några särskilda övergångsbestämmelser behövs inte. De nya bestämmelserna blir tillämpliga även i ärenden om legitimation som inletts men inte har avgjorts före ikraftträdandet.

6 Konsekvenser

Konsekvenser för lärare och förskollärare

Lärare och förskollärare som ännu inte har meddelats legitimation berörs av förslagen i denna promemoria. De kommer att kunna få legitimation på ett enklare sätt än i dag då en genomförd introduktionsperiod och lämplighet inte längre kommer att uppställas som krav för legitimation. Förslaget innebär vidare att tiden från examen till en anställning utan tidsbegränsning kan komma att förkortas.

Ekonomiska och andra konsekvenser för kommunerna

Förslaget dels att en behörighetsgivande examen ska vara den enda förutsättningen för att Statens skolverk ska meddela legitimation till en lärare och förskollärare, dels att en huvudman som har anställt en lärare eller förskollärare för en period som är längre än en månad ska se till att denne i omedelbar anslutning till anställningens påbörjande ska genomföra en introduktionsperiod, om inte han eller hon har genomfört en sådan tidigare, medför inte några ökade kostnader för kommunerna. Enligt gällande rätt ska nämligen en huvudman som har anställt en lärare eller förskollärare som önskar genomföra en introduktionsperiod för att kunna ansöka om legitimation, se till att han eller hon får genomföra en sådan period (4 kap. 1 § behörighetsförordningen). En statlig kompensation om knappt 256 miljoner kronor årligen utgår redan till kommunerna för detta, i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen (prop. 2010/11:20, bet. 2010/11:UbU5, rskr. 2010/11:171).

Mot bakgrund av nu gällande reglering i behörighetsförordningen bedöms förslagen inte heller innebära någon ytterligare inskränkning av kommunernas självstyre.

Ekonomiska och andra konsekvenser för enskilda huvudmän

Även de enskilda huvudmännen berörs av förslagen. De enskilda huvudmännen står för 2724 förskolenheter, 790 skolenheter inom grundskolan och 489 skolenheter inom gymnasieskolan enligt Skolverkets officiella statistik för 2012. En huvudman kan vara huvudman för flera skolenheter. Några uppgifter om antal fristående huvudmän finns dock inte att tillgå. De enskilda huvudmännen får sin ersättning från kommunerna och det som sägs ovan om kommunerna gäller därmed också för de fristående huvudmännen.

Ekonomiska och andra konsekvenser för staten

För Skolverkets del bör kostnaderna snarast minska eftersom frågan om introduktionsperiod inte längre kommer att behandlas i legitimeringsförfarandet.

Sveriges medlemskap i Europeiska unionen

Den föreslagna ändringen innebär att en genomförd introduktionsperiod inte längre ska vara ett villkor för legitimering. En prövning av om en introduktionsperiod eller motsvarande har genomförts kommer alltså inte att vara något som ingår i Skolverkets prövning av utländska yrkeskvalifikationer enligt yrkeskvalifikationsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer) eftersom introduktionsperioden inte kommer att utgöra en kvalifikation som krävs för behörighet att utöva yrket.

Jämställdhet

Då det i skolor och förskolor arbetar såväl män som kvinnor och då förslaget till regeländring gäller lika för båda grupperna bedöms inte förslaget ha någon inverkan på jämställdheten.

Barnkonventionen

Skolans arbete ska ta sin utgångspunkt i barnkonventionen i syfte att stärka respekten, skyddet och främjandet av barns mänskliga rättigheter. Förslagen bedöms inte påverka detta arbete.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

2 kap.

16 §

Statens skolverk ska efter ansökan meddela legitimation till en lärare eller förskollärare som har behörighetsgivande examen.

Skolverket ska efter en sådan ansökan som avses i första stycket eller en ny ansökan komplettera en lärares eller förskollärares legitimation med behörighet utöver behörighet som följer av en examen som anges i första stycket, om han eller hon med tillfredsställande resultat har gått ytterligare behörighetsgrundande utbildning. Detta gäller oavsett när utbildningen har slutförts. På motsvarande sätt ska Skolverket komplettera legitimationen med ytterligare behörighet om läraren eller förskolläraren på annan grund ska anses ha sådan behörighet.

Lärares eller förskollärares behörighet att bedriva undervisning i skolväsendet ska anges på legitimationen.

I paragrafen anges förutsättningarna för att Statens skolverk ska meddela legitimation till en lärare eller förskollärare.

Första stycket ändras genom att kraven på att läraren eller förskolläraren dels ska med tillfredsställande resultat ha genomfört en introduktionsperiod, dels även i övrigt ska vara lämplig att bedriva undervisning, tas bort.

Som en konsekvens av ändringen i första stycket utgår det nuvarande andra stycket, som innehåller bestämmelser om en kortare introduktionsperiod för vissa lärare.

Det nuvarande tredje stycket blir det nya *andra stycket*. I detta stycke ändras den tidigare hänvisningen till andra stycket till att avse första stycket eftersom det andra stycket har utgått.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 3.

16 b §

Regeringen får meddela föreskrifter om att legitimation får meddelas trots att kravet i 16 § första stycket inte är uppfyllt när det gäller lärare som genom en behörighetsförklaring är behöriga för ett visst slag av anställning. En sådan legitimation får kompletteras med behörighet enligt 16 § andra stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgifter i samband med ansökan om legitimation och komplettering av legitimation.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter.

Som en konsekvens av ändringarna i 16 §, som innebär att en genomförd introduktionsperiod och en särskild lämplighetsprövning inte längre krävs för legitimation, utgår bemyndigandet i det nuvarande första stycket som ger regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om introduktionsperioden och lämplighetsprövningen. Detsamma gäller bemyndigandet i andra stycket för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från kravet på

genomförd introduktionsperiod och lämplighet för legitimation för vissa lärare. Det som kvarstår av bemyndigandet i det tidigare andra stycket kommer därmed att utgöra paragrafens nya *första stycke*. Det kvarvarande bemyndigandet innebär att regeringen får meddela föreskrifter om att vissa lärare får meddelas legitimation trots att de saknar behörighetsgivande examen. De lärare som avses är sådana lärare som genom en behörighetsförklaring enligt skolförordningen (1971:235) har behörighet för ett visst slag av anställning (se prop. 2012/13:187 s. 15 ff.).

Bemyndigandet för regeringen att meddela föreskrifter om avgifter i samband med ansökan om legitimation och komplettering av legitimation, som tidigare fanns i det tredje stycket, är oförändrat och utgör nu paragrafens nya *andra stycke*.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 4.

22 a §

En huvudman som har anställt en lärare eller förskollärare som har behörighetsgivande examen ska se till att läraren eller förskolläraren i omedelbar anslutning till att anställningen påbörjas genomför en introduktionsperiod inom undervisning som i huvudsak svarar mot lärarens eller förskollärarens examen, om inte läraren eller förskolläraren tidigare har genomfört en sådan introduktionsperiod.

Första stycket gäller inte lärare och förskollärare som anställs för att med stöd av 18 § bedriva viss undervisning utan att vara behörig enligt 13 §. Om läraren eller förskolläraren inom samma anställning övergår till att bedriva undervisning som han eller hon är behörig för, ska dock huvudmannen se till att läraren eller förskolläraren genomför en sådan introduktionsperiod som avses i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om introduktionsperioden och om undantag från första stycket.

Paragrafen är ny.

I *första stycket* framgår att en huvudman inom skolväsendet som har anställt en lärare eller förskollärare som har behörighetsgivande examen är skyldig att se till att han eller hon genomför en introduktionsperiod i omedelbar anslutning till att anställningen påbörjas. Skyldigheten gäller dock inte om läraren eller förskolläraren tidigare har genomfört en introduktionsperiod.

Av *andra stycket första meningen* framgår att huvudmannens skyldighet att se till att en nyanställd lärare eller förskollärare genomför en introduktionsperiod inte gäller om läraren eller förskolläraren med stöd av undantagsbestämmelsen i 18 § ska bedriva undervisning som han eller hon är obehörig för. Eftersom skyldigheten bara gäller lärare och förskollärare som har en behörighetsgivande examen blir detta aktuellt endast om en sådan lärare anställs för att bedriva undervisning inom t.ex. en annan skolform eller andra ämnen eller årskurser än som hans eller hennes behörighet avser. Av *andra meningen* framgår att om arbetsuppgifterna ändras till att avse sådan undervisning som omfattas av lärarens eller förskollärarens behörighet, utan att det blir fråga om en ny anställning, så inträder en skyldighet för huvudmannen att tillse att läraren eller förskolläraren genomför en introduktionsperiod.

I *tredje stycket* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om introduktionsperioden och om undantag från första stycket. Sådana föreskrifter kan

t.ex. avse introduktionsperiodens längd eller att viss tidigare tjänstgöring jämföras med en genomförd introduktionsperiod.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 4.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

34 §

Skyldigheten enligt 2 kap. 22 a § i den nya skollagen gäller inte lärare eller förskollärare som

1. före den 1 juli 2011 har avlagt behörighetsgivande examen eller har fått ett behörighetsbevis av Högskoleverket, och

2. har arbetat sammanlagt minst ett läsår eller motsvarande i en eller flera anställningar som lärare eller förskollärare eller med arbetsuppgifter som liknar undervisning inom skolväsendet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om undantag för vissa lärare och förskollärare från bestämmelser i skollagen (2010:800) om krav på bl.a. genomförande av en introduktionsperiod.

Till följd av de föreslagna ändringarna i skollagen, som innebär att en genomförd introduktionsperiod och lämplighet att undervisa inte längre utgör villkor för legitimation som lärare eller förskollärare, ändras bestämmelsen i *första stycket*, så att bestämmelsen i stället reglerar ett undantag från huvudmannens skyldighet att se till att en lärare eller förskollärare i omedelbar anslutning till att anställningen påbörjas genomför en introduktionsperiod. Ingen ändring är avsedd när det gäller vilka lärare och förskollärare som omfattas.

Det nuvarande *andra stycket* utgår till följd av ändringarna i skollagen.

Bestämmelserna behandlas i avsnitt 4.